

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

נושא הגיליון

'מחיצות זזות בשבת'

'בניה ופירוק של בניה קלה'

שימוש וקביעה: במקומות ציבוריים רבים, בבתי כנסת ובתי מדרש, אולמי שמחות, היכלי תורה וחסידות ועוד, נפוץ השימוש ב'מחיצות זזות אקוסטיות'. כדי לאפשר להשתמש במבנה גם כאולם גדול המכיל מקומות ישיבה רבים, וגם כחדרים קטנים למגויינים שונים בו זמנית. וכך נוצר כעין קיר חדש המחלק בין החדרים שנוצרו, כאשר טכניקה מיוחדת גורמת לבידוד גמור כמו קיר קבוע. אפשר גם לעשות כמה קירות (ראה תשריט מצי"ב), ויש מקומות שיש מחזה מובנה בתוך חלל הפתח. בידוד: המחיצות עשויות מלוחות קשיחים וגדולים שנגיעים מהתקרה עד הרצפה. הלוחות אטומים ובעלי 'בידוד רעש' מיוחד, המאפשר לערוך שתי שמחות או תפילות במגויינים קטנים בבת אחת. להפריד חדרים ואולמות גדולים לכמה חלקים נפרדים.

המחיצות נעות על מסילות הקבועות בתקרה. כאשר רוצים לבנות את המחיצות פורסים אותם אחת בצמוד לשניה, וקובעים אותם במקומם על ידי סיבוב של מפתח מיוחד שמהדק את התופסנים והגומיות למעלה בתקרה ולמטה ברצפה, וכן מתחברים המחיצות אחת לשניה, ובמחיצה האחרונה שאין לה גישה מהצד מותקן חור מיוחד, להדק את המחיצה האחרונה, אחרי ההידוק זה נהיה ממש כמו קיר שאין אפשרות להזיז אותו בכלל.

אחסון: סיבוב המפתח לכיוון ההפוך, משחרר את הברזים והגומיות, ומאפשר לסתור את המחיצה ולהזיז את הלוחות לקצה המסילה. בזמן שאין שימוש במחיצות, מזיזים את המחיצות ומאחסנים אותם בסוף המסילה בקצה החדר, ופעמים אף בחדר אחר, כאשר החלק המיוחד לאחסון המחיצות מכונה 'תחנה'.

צדדי השאלה: השאלה שנשאלה האם מותר לפתוח ולסגור דלתות אלו בשבת. עם חיבור חזק על ידי סיבוב בברזל נעילה המיוחד, ומדוע? האם אסור משום בונה וסותר או לא. והאם יש הבדל אם תקעה בחזק, ללא תקעה בחזק? הצד לאסור, כיון שקבועות ונוצר ממש קיר הפרדה שיוצרת חדרים נפרדים. והצד להיתר כיון שאינו נידון כמחיצה אלא כדלת, ומעולם לא שמענו שיש איסור לסגור דלת, גם אם יש לה בריח, והיא נתקעת בחזק.

ויש לדון לגבי דיני מחיצה האם מחיצה כזו מחייבת במחיצה או לא, ויתכן לקשר את הלכות שבת עם הלכות מחיצה, שהאוסרים לבנותו בשבת מטעם בונה קיר, ולא יצרכו יצחק שחרי אינו פתח, ואילו המתירים לבנותו בשבת כדין דלת גם יסבירו שצריך מחיצה.

1. ביאור שיטת האוסרים

אסור מדאורייתא: לדעת הג"ר יצחק דוד שליט"א בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל (שכר יצחק חלק י"ד מלאכות שבת פרק ט עמוד קט במאמר ארוך). הג"ר נתן קופשצין שליט"א והג"ר שלמה פוזן שליט"א (במאמר ארוך

הגיליון הונצח לעילוי נשמת
מרן הגאון הגדול רבי אברהם שמחה הכהן
ב"ר נתנאל דוד קפלן זיע"א
ראב"ד צפת והגליל
נלב"ע ז"ך טבת תשמ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

דבר העורך

סברא של חזון איש!

השבוע, אנו עוסקים בנושאים אקטואליים של דין 'מחיצות זזות בשבת', שנפוץ מאוד במאות בתי כנסת ואולמות. ברוב השאלות והדינים בהלכה, לאור המציאות המתחדשת, עיקר הדיון נעוץ במעמקי סוגיות הגמ' והפוסקים, לפעמים עיקר הדיון הוא במציאות, בנקודה זו שונה הדיון בדין 'מחיצות זזות בשבת', שאחרי כל היכוחים בסוגיות עדיין עיקר הויכוח בסברא, שהרי בזמן הגמ' לא היה כעין זה, ונחלקו להלכה פוסקי זמננו האם מותר לפותחם ולסגורם בשבת, האם אסור משום בונה, או שמותר כמו דלת.

וכפי שכתב הגר"מ רובין שליט"א (קובץ היכלא חלק ז עמוד קטע) שהגדון בדין 'מחיצות אקוסטיות' תלוי בשיקול הדעת, האם לדון את העמדת המחיצות כמעשה תוספת על הבנין, או שמא תכונתה מוכיחה שדומה לדלת וגגון שנע על גבי צירים.

מצד אחד לא דומה לדלת, כי דלת מיועדת לחדרים מופרדים, וכאשר נעה על צירה אינה יוצרת כלום, ורק מאפשרת ומונעת את המעבר בין החדרים, אבל במחיצות זזות החלל המשותף נחפך לשני חללים נפרדים. ומצד שני כן דומה לדלת, שהרי החציצה על גבי מסילות ואינה קבועה.

גיליון הנוכחי הובא יסוד הצדדים והשיטות, וחלק מהראיות להיתר ולאסור, הרוצה להקיף את הנושא מוזמן לעיין במאמרים שציינתי, וכל אחד ישאל את רבו כיצד לנהוג 'הלכה למעשה'.

כל זמן שהאדם לא למד לעומק את הסוגיות קשה לו לכוון לאמת כאשר אומר סברא, אבל כאשר לומדים היטב את הסוגיות, אזי הסברא נכונה וישרה לאמתה של תורה, אליבא דהלכתא.

וכעין המבואר בגמ' (ברכות דף יז.) ופירש שביכור האמוראים זה לזה, 'עפעפיך ישיירו נגדך', ופירש רש"י (ד"ה ישיירו) לשון יושר, 'שתהא מבין בתורה כהלכה'. ועל כנון זה כותב החזון איש (הלכות עירובין סימן י סעיף יב), לגבי 'רשות היחיד' שהלכה למשה מסיני קובעת את גדרה, והזכרת חכמי התורה שבכל דור לפי הבנתם, גם הוא בכלל את תנינת התורה לקבוע את גדר ההלכה.

וידוע מה שאמר הג"ר חיים גריינמן זצ"ל על שיטת הלימוד של החזו"א זצ"ל שעיקר מעלת גדולי ישראל, היה בכך שזכו לסברא ישרה בתורה. וכך היה החזו"א מורה להבין ולדעת בכל סוגיא, מה עיקר הסברא בבחינת 'טעם כעיקר' שנוצא ממנו הלכה ברורה, ומה רק בגדר 'נוחן טעם לשבח'. ויהי רצון שזנכה כולנו, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולכוון לאמתה של תורה, אליבא דהלכתא, אמן!

שפורסם בקובץ 'תבונות' חלק ב' עמוד תשיח תשכ"א. ועוד **מפוסקי זמנו שליט"א**, שאסור מדאורייתא לבנות ולסגור מחיצות כאלו בשבת, משום בונה וסותר, וכן המנהג בכמה בתי כנסת שיש פותחים וסוגרים את זה בשבת.

2. אסור ממש כמו בנין

טעם האוסרים הוא כעין מה שהחזו"א אסר את השימוש בחשמל בשבת משום בונה, ודאי שמחיצות אלו גם יש בהם בונה, שהרי יוצר רשות חדשה, ואפילו יש בתי כנסת שבונים דוד חדש מ-3 מחיצות זזות (כפי שנראה בתשרי המצורף), ובכך הרי הוא בונה וסותר בשבת, והרי אם ירצו לבנות מחיצות כאלו ארבעה כתלים, מוטב שרשף כל הדעות היה אסור משום בנין גמור, אם כן ודאי שאי אפשר להתייחס לעשות כותל אחד ממחיצה זוהי. גם אי אפשר לדמות כלל את המחיצות האקוסטיות, להיתר בפתיחת וסגירת מחיצה של אקורדיון בשבת (במפועי המונות), כי באקורדיון טעם ההיתר הוא מטעם שצד אחד שלו מחובר תמיד, וכזו חלק אחד שמתכווץ וזו נועל כלל כיוון ואינו דומה כלל לקיר, אבל במחיצות האקוסטיות, כשבונה אותם בשבת הוא מחבר כמה חלקים נפרדים ותוקע אותם ביחד, ואסור משום בונה, כמבואר בדברי החזו"א הלכה, שהעדרה של בונה הוא קיבוץ חלקים נפרדים ולחברם כאחד.

ואין להתייחס מחיצות מצד ההיתר של מחיצה ארעית, כמבואר **בשו"ע** (סימן שט סעיף א') שמותר לעשות מחיצה ארעית אם לא נעשית להיתר (בגן להיתר סוכה). שהרי **כתב המש"ב** (שם ס"ק ו') שכל ההיתר בילול כיון שהוא נועד ברוח מצויה, אבל לחברו למעלה ולמטה ומן הצדדים באופן שאינו זז ממקומו, דבר שמתכווץ וזו נועל כלל כיוון ואינו דומה כלל וכתב **בשער הציון** (ס"ק ו') שאפילו אם מתכווץ שהילול היה קבוע בצורה זו למשך כמה ימים, כבר נחשב כדבר קבוע, ואסור מן התורה משום בונה. ואם כן לגבי מחיצות אלו, לדמות שלגבי דלת מבואר **בחו"ט שני** (שבת ב' עמוד רג') שמותר לסגור דלת שקבועה על ציריה, אפילו אם נועל אותה לזמן ארוך, ואינו נחשב 'מוסיף על הבנין', כיון שהדלת קבועה בבנין הבית, ונעשית באופן שיהיה אפשר ללפתחו ולסגור אותה. אך מחיצה אקוסטית אין דינה דלת, ולכן כיון שהיא מיועדת להיות סגורה כמה ימים ואף יותר מכך, יש לחוש לאסור בהנהגה.

האיסור רק כשנועל: לדעת אחד **מגדולי הוראה שליט"א** יש לחלק, שאם מקבע ומזהק את המחיצות הדבר נחשב לאסור, ואם לא נועל את המחיצות, אלא הם נשארות פרויות מותרות, ולכן מותר להעמיד את המחיצות לפני שבת במקומם ללא תקיעה, וכך יהיה מותר בשבת לפותחם ולסגורם. ואמנם **הביאור הלכה** (סימן שטו ד"ה ואין), תמה כיצד מחיצה ארעית מותרת הרי באבני בית הכסא מצוי שסגור אפילו ללשעת מחיצת ארעית לגבי גג, ותרין שמחיצת אבנים היא נחשבת בנין קבע, ולכן שם יותר תמור, אבל ההיתר של מחיצת ארעית, הוא רק כדבר שאין הדרך לקבוע אותו תמיד גגון ואין הוא מחצלת, וא"כ גם כאן יש לגזור שמה יעשה בתקיעה. וכן מבואר **בשו"ע** (סימן שח סעיף ט') לגבי דלת של שידה, אסור להחזירה שמה יתקע, והיינו משום שהדלת שלה בתקיעה. אך מכל מקום לגבי מחיצות ניידות, כיון שלא הדרך לגמור האיסור יש להתייחס כשסגור אותם בצורה רפויה, ולא אוסרים משום גזירה 'שמה יתקע', כאשר האסור אינו ברוח ומוחלט.

אסור גם כשאינו נועל: אמנם לדעת **הג"ר יצחק דוד שליט"א** אסור אפילו כאשר אדם תוקע מחשש שמה יתקע. והג"ר **נתן קופשני שליט"א**, הוסיף שהרי כל מה שמצינו חילוק בין תקיעה בחזק ללא תקיעה זהו רק לגבי קבוע, ואולם לגבי קבוע על חילוק זה.

3. ביאור שיטת המתירים

מותר להחליטה: לדעת **הג"ר יצחק מרדכי הכהן רובין שליט"א** (קובץ 'היכלא חלק ז' עמוד קע"ח), והג"ר **שמואל יוסף שטיינברג שליט"א** (קובץ **משה ידלר שליט"א**), והג"ר **משה שאול פקלין שליט"א** (קובץ **הג"ר שיראל יצחק זילברמן שליט"א**), והג"ר **אברהם יהושע העשל הרבדמוצקי שליט"א**, ועוד **מפוסקי זמנו שליט"א**, שמותר להחליטה לבנות ולסגור מחיצות אלו בשבת, וכן המנהג בהרבה בתי כנסת וישיבות קדושות וקהילות הקודש, שיש שם מחיצות אלו שפותחים וסוגרים מחיצות אלו בשבת, וכן נוהגים בבית מדרש של הג"ר **עזריאל אוריבאך שליט"א** בבית גן, וכן המנהג **בישיבת סלבודקא** בבני ברק, שיטת המתירים התבאר בהרחבה במאמר שכתב הג"ר **חיים ורטנברג שליט"א**, והביא שיש מעידים להיתר בשם **הגר"ש אלישיב זצ"ל**. וכן מאמר בפרק **הג"ר יום טוב נייח**

שליט"א להיתר, והוסיף שצריך שיהיה ניכר שזה לא קיר.

4. מותר ממש כמו דלת

עיקר טעם ההיתר שהוא ממש כמו דלת, ואין הבדל בין דלת אחת לכמה דלתות שהדיות ניכר להחזיר אותם ולא צריך אומן בשביל כך, וכמו שמותר לענול דלת במנועל למרות שתקעת בחזק ואין הבדל בגודל הדלת, ועיקר המטרה הוא להפריד בין שמחה לשמחה וכמו שמותר לפרוס מחיצות גבולות עם גרלים שיש באולמי שמחות, ומה שמחובר לתקרה הוא רק סיבה להיתר יותר, ואין לאסור משום מחיצה המותרת שאדרבה לא בא להיתר וכל המטרה הוא רק להפריד בין המקומות ואין כאן דין מחיצה, כמו שמותר לסגור דלת או מחיצות בין גברים לנשים כדי להפריד לצניעות ואין איסור משום 'מחיצה המותרת'.

והרי גם האוסרים מודים שמותר לפתוח ולסגור בשבת דלתות אקורדיון, כיון שאין דומה לקיר, וכן מתירים במחיצות שיש להם סמליות ברצפה ובתקרה ובשני השקופים (כמו שמצא בכניסה מהסלון למרפסת), וממילא הוא הדין גם במחיצות אלו שהם ממש כמו דלת, ומה שיש לו 'איטום אקוסטי' מושלם אינו סיבה לאסור, כמו שמותר לסגור ולפתוח דלת פלדת או דלת מ"מ, למרות שיש איטום מושלם שיכול למנוע מעבר של רעשים אש וגזים וכדומה.

והרי זה דבר ברור שמותר לסגור דלת בשבת ואין בזה משום בונה או סותר, וכמבואר **בחזו"א** (סימן סג ס"ק א') שעניינה של מחיצה בונה הוא חיבור חלקים וקביעתם אלו בזה, וסגירת הדלת ופתיחתה אינן חשובים חיבור או סתירה. ולגבי מחיצה מצויה בסימן שט סעיף א' שמותר לעשות מחיצה בשבת, וכן מחיצה המותרת אסורה כגון נעשית להיתר סוכה, אבל מחיצה הנעשית לצניעות בעלמא, שרי. ולכן מותר תלכות וילון לפני הפתח, אע"פ שקבוע שם.

וכפי שכתב הגר"מ רובין (במאמרו 'הג'ל') בנידון זה של מחיצות הנועל על שתי מטי"מ, אף שהשקפה ראשונה רואים לפנינו מעשה חשוב של בנין, מ"מ לנע"ד שצורת עשייתם מוכיחה שאין כאן משום תוספת על הבנין, אלא זהו מעשה דלת בעלמא, ואף שמשמשת עם בריחים לחזק את הדלת שלא תנוע לצדדים, עדיין אין זה משנה את ההרגש הכללי שמעשה זה, ושל דלת עליה, ולא תחוספת על הבנין, ואין בזה גם חשש מצד העמדת מחיצה, כיון שמחיצה זו כבר נכרידא קיימא.

וכדי לבחון את הדברים צריכים אנו לדמות בליבנו אילו היו עושים מחיצה כזו ממש כתבניתה ובעשייתה לא הראשונה, אך לא מחובר אטום ויפה פותחת שם שאר הבית ונראה ממש כאחד מקירות הבית, אלא כדוגמת סורג, והמטרה היתה לחלק בין שני חדרים, האם גם בזה היה צד לומר שיש בזה בונה, או שהדבר היה פשוט ספי שהואיל המחיצה כבר מותקנת במבוקה ורק צריכים להחזיק אין כאן תוספת על הבנין, ואין כאן משום העמדת מחיצה ואף אם היו צריכים לחזקה בבריחים.

5. המשך הצדדים

לשיטת האוסרים נחשב כמו מחיצה. שהרי מבואר **בשער הציון** (ס"ק א') שלקשור וילון בעניינה שלא תניד הרוח, משמע ממ"א דלא חשיב בזה מחיצת קבע. ותמה הרי לגבי וילון מצוין שאם מחברו מכל הצדדים שלא יהיה הרוח מנידו חשיב קבע. ותרין להכא הוא רק לפי שעה, א"נ דשם שעשוייה לסתום פתח של בנין קבוע תמיד טפי. [ומוכח בתירוץ השני שאף ליום אחד יש להחמיר] והיינו מצוין בתירוץ השני של השער הציון שכל דבר שעשוי לסתום פתח של בנין חמיר טפי. א"כ מחיצה זו שמטרת לעשות את החדר לשנים, וכן סוגרת פתח של בנין קבוע, יש במחיצה זו חשיבות של בנין, ואף אם הוא לא מונע כל מה שהתקרה היטב אסור, ואינו נועל דלת שאינה מטרונה לחלק את החדר. והסימן ההיכר שאינו דלת, שהרי לדלת יש ידית קבועה בו, וכאן אין ידית רק כשרוצים לפתוח מתבררים את הכרזל המיוחד ומיד מסירים אותו.

אלא עדיין יש לדון כיון שיש כאן סמליה קבועה, א"כ דומה למה שכתב החזו"א (סימן נב ס"ק ו') שמותר לפתוח במשייה על צירים שתקועה בארץ, ואין לחוש בו משום אהל, וזמ"ש שם 'ומ"מ כיון שהוא גוף אחד וכן דרך תשמישו, אין כאן אהל וכו', ולכן הטעם שמותר לפתוח ולסגור בשבת יום טוב הוא מעל הסוכה להגן כשיסוד גשם, וכן אם יש עמוד קבוע בארץ, ומסכים מחיצות תלויות על צירים לפותחם ולנועלם לשבת תחתם לצל מותר.

מאידך **הגר"ש אוריבאך זצ"ל** (שמירת שבת כהלכתה פרק כד הערה ג'), דאף שהחזו"א מתייר לעשות כן, מ"מ צ"ע אם גם במחברו לקרקע מותר לעשות לגמרי את כל האוהל מתחילה ועד סוף בגלל

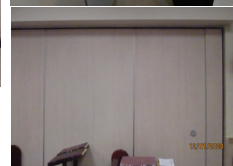
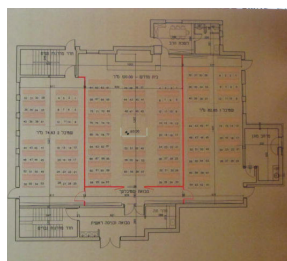
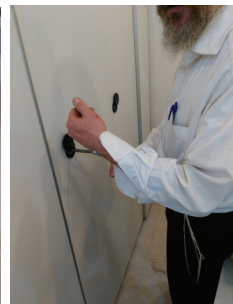
ההיכר של צירים, וחושבני שאם יהיה בית כזה אשר הגג והמחיצות כולם מתקפלים ונפתחים ע"י צירים, שאסור לפתוח ולעשות אוהל כזה בשבת, וגם כאן הרי נהפך כולו ממקל לאוהל וכו'. הרי דעת הגרש"ז דפשוט שלא בכל גווי התיר החזו"א משום דעשוי על צירין, דכל שעושה בית ממש מתחילתו ועד סופו אין להתיר משום צירין, וא"כ שמא אף בעושה מחיצה כזאת שמחזרת למסילה, כיון שאינו כצירין ממש אסור אפילו באופן עראי, ובדואי שאסור לעשות כן באופן שהוא יכול להיות קבוע לכמה ימים.

עוד סברא שיש לומר שאין כאן היתר ציר, שהרי אף שיש כאן צירים הרי המחיצות לא קבועות במקום אחד, אלא ע"י הצירים מוליכים אותם מצד אחד של החדר לצידו השני, וגם מסובכים אותם שם לרוחבן, ועיקר הצירים נועדו להקל את המשא של אותן המחיצות מפני כובדן, וא"כ לא שייך לומר את סברת החזו"א שהכל גוף אחד. ובסברא זו מבואר מדוע אינו דומה למה שכתב הרמ"א בהלכות סוכה (סימן תרכ"ט סעיף ג') וכן מותר לעשות הסוכה תחת הגגות העשויות לפתוח ולסגור, ומותר לסגור מפני הגשמים ולחזור ולפתחן, ואפילו ביום טוב שרי לסגור ולפתחן אם יש להם צירים, שהרי שם מסילה קבועה בצירים שחופפים לגג, אבל כאן ע"י הצירים מולכים אותה לצד אחר לגמרי. ובאמת אם יהיה סוג כזה של מחיצות שיהיו קבועים במקום אחד ולא ינועו בחדר מצד לצד, יתכן שיהיה מקום לדון בהם כסברת החזו"א.

יש שרצו לדמות לנגר הנגרר (הוא יתד שנועלים בו את הדלת), שמצינו ב**בב"ע** (סימן שי' סעיף א, ובבה"ל ד"ה ולא) שאם נפתח רק לעיתים רחוקות אסור מטעם מוסיף על אוהל קבוע, ולכן צריך שיהיה קשור ותלוי ואז אין איסור, א"כ מצינו שהגם שהוא רק תלוי ואינו סמוך לדלת מותר. אך החילוק ברור, שם סברת ההיתר שע"י שוה קשור יש לו שם כלי, ולכן אין חשש של בונה, אך כאן סברת האיסור מחמת בניין מחיצה, וא"כ לא יועיל מה שהוא תלוי.

סברא נוספת לאסור כתב **בשבות יצחק** (חלק יד פרק ט) שהרי צריך כאן חיזוק נוסף ולא די בהעמדה במקומם, וא"כ דומה למש"כ בבה"ל סימן שט"ו סעיף ח ד"ה טפח לגבי מטריה כיון שצריך לקשור ולהדקו אחר הפתיחה אין בו היתר של כסא טרסקל שמותר לפתחו כיון שאין בו שום מעשה. אמנם יש לדון האם דומה למטריה, כיון ששם ללא קשירה אין לה קיום, אבל במחיצה זו גם ללא התקיעה יש לה קיום, רק שהתקיעה מחזקת אותה ביותר.

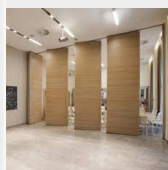
מנעול פתיחה: יש לדון שהרי לצורך הפתיחה תוקעים ברזל שדומה לידיית תיבור הנעילה (ראה תמונה), ומאי שנא מידיית של הדלת שנפלה שיש איסור להחזירה בשבת (שש"כ פרק כ סעיף מה, חוט שני חלק ב עמוד רמז). אך החילוק ברור, שבמחיצות אלו מותר להכניס ולהוציא את הברזל של המנועל כי אינו נשאר ואינו נתקע אלא מיד מסיירים אותו, וכמו שמותר לתקוע מפתח של דלת לפתחו ולנעול ואין דומה לידיית שעלול לתקוע בחזקה בדלת.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. מחיצה אקוסטית, נחלקו פוסקי זמננו האם לראות את מעשה הדלת וצורתה כתוספת על הבנין, או שמא תכונתה מוכיחה טפי שהיא דומה לדלת וגגון שנועל על גבי צירים. מותר לסגור דלת בשבת ואף אם הוא נועלה לזמן ממושך. מחיצה המתרת אסורה בשבת, אבל מחיצה הנעשית לצניעות בעלמא, שרי. אבל לחברה למעלה ולמטה ומן הצדדים באופן שאינו זו ממקומו, אסור משום בנין. וגם אם הוא שווה כמה ימים כבר נחשב קבוע, ואסור מן התורה.
- ב. יש סוברים שצורת עשייתם מוכיחה שאין כאן משום תוספת על הבנין, אלא זהו מעשה דלת בעלמא, ואף שמשתמשים עם בריחים לחזק את הדלת, מ"מ עדיין שם דלת עליה, ולא כתוספת על הבניין. גם אין חשש בתקיעת הידיית כיון שכאן אינו נשאר ואינו נתקע אלא מיד מסיירים אותו, אין בו איסור.
- ג. יש מגדירים זאת כמחיצה כיון שמחיצה זו מטרת לעשות את החדר לשנים. והגם שיש לה צירים, אך כל שעושה בית ממש מתחילתו ועד סופו אין להתיר משום צירין, וא"כ שמא אף בעושה מחיצה כזאת שמחזרת למסילה, כיון שאינו כצירין ממש אסור אפילו באופן עראי. וכן אף שיש כאן צירים הרי המחיצות אינם קבועות במקום אחד, אלא ע"י הצירים מוליכים אותם מצד אחד של החדר לצידו השני. גם צריך חיזוק נוסף ולא די בהעמדה במקומם.
- ד. לשיטת האוסרים, יש מתירים כאשר מעמידים בלא תקיעה, ויש אוסרים גם כאשר העמידים ללא תקיעה שעדיין הוא בכלל בונה, ועוד משום 'שמא יתקע'.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על: 100 ₪ מזומן

שאלה: האם מותר לפתוח ולסגור בשבת 'גגון של עגלת תינוק', ומדוע?

מעשים בכל יום שפותרים וסוגרים את הגגון של עגלת תינוק, וצריך לדעת מהם הגדרים ההלכתיים בשבת, האם אסור לפותחו מדין עשיית אהל, והאם חובה לפתוח טפח מערב שבת, ומה הדין אם העגלה היתה מקופלת לגמרי בכניסת השבת?

מקורות: ארחות שבת (פרק ט סעיף כח), שמירת שבת כהלכתה (פרק כד סעיף יג).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שלוחה 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 249 על סך 100 ₪ האברך החשוב הרב דוד ריבלין שליט"א כולל 'מתמידים' חפציבה בית שמש

מדור זה נתרם השבוע לרפואת האשה החשובה מרת שושנה סוזן בת סיטי תחי' לרפו"ש בתושח"י

בית הוראה הילכתא

השו"ת השבועי מ'בית הוראה הילכתא'

שאלה: אתמול התרמתי בישיבת מיר עבור הקרן למען אחד מבני משפחתי שנקלח לבית עולמו ל"ע, והשאיר אלמנה בוכיה ויתומים. אחד האברכים בבית מדרש המרכז הוציא את כרטיס האשראי, ואמר: 'תגהץ במסוף האשראי 170 שקל ותביא לי 100 שקל במזומן מהקופה', וכך עשיתי. כעת התעוררתי שלכאורה יש כאן איסור ריבית, כי הלווית לו 100 שקל, וחברת האשראי מעבירה את זה רק בתאריך חודשי מסוים, ובתמורה התורם נתן 70 שקל לקרן, מאידך התורם טוען שכיון שמדובר בכרטיס 'דיירקט', והחשבון מתחייב מיד באותו יום עסקים, אם כן אין כאן 'הלואה', ועוד שבלוא הכי רצה לתרום לקרן, אלא שבגלל הטובה החלטי לתרום סכום זה, האם יש כאן איסור ריבית, או לא, ואם יש איסור מה התקנה?

תשובה: אסור משום ריבית, וצריך להשיב את הריבית, משום שהמתירים מקבל את הכסף בסוף החודש. ואין להתיר מטעם שהוא כרטיס 'דיירקט' שיוצר מיד מחשבון התורם, ורק חסך ללכת לכספומט ודמי שירות מותר לקחת ואין כאן מהותית מועת, כי עדיין אסור משום 'צד אחד בריבית', גם אין להתיר מטעם שאין אדם בעולם שמוכן לשלם 70 שקל תמורת הלואה קלושה של 100 שקלים לשעה מועתה, ובהכרח שיעקר כוונתו היתה לתרום לקופה בתמורה לטובת הנאה שיש לו, שהרי עדיין מושקלל גם הריבית בתוך העיסקה, ואותו חלק של הריבית אסור!

עדכוני הלכה

הצעה של המשוק: מחיצות מיוחדות לשבת!

אחד ממושקוי 'מחיצות אקוסטיות' פנה השבוע לאחד מרבני מכון 'הילכתא', בפתרון מענין, שברצונו לייצר מחיצות מיוחדות לשבת, שיהיה מותר לשימוש בשבת גם לדעת המחמירים. הפתרון המוצע: בשבת המחיצות יעמדו עם גומי מיוחד, אך לא תקועו בחוזק, ובאופן שסיבוב אחד במנועול, יגרום לשליפת הגומיות ללא תקיעה - 'מצב שבת', וסיבוב נוסף במנועול יגרום לנעילה חזקה - 'מצב רגיל'.

ומכאן תצא הקריאה לציבור הלומדים לברר ולעייין, האם אכן קיים פתרון ליצור 'מחיצות מיוחדות לשבת' שיהיה מותר לקרן כל הדעות, או שעדיין אסור לשיטת המחמירים מדין 'בונה', ומשום 'שמא יתקע'.

נושא הגיליון הבא:

'גגון של עגלת תינוק בשבת'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, וסופרות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'.

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים וימי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...